

Көпчүлүк учурда мындай тесттерде зарылчылык деле болбойт, бирок баланын мээси жабыркаган деп шектенүү болгондо, булар пайдалуу болушу ыктымал. Мээ жабыркоонун башка белгилери церебралдык шалдыкка арналган 9-бөлүмдө каралат. Көрүүнү жана угууну текшерүү үчүн тесттер менен 447–454-беттерден таанышыңыз.

Көздөрүнүн агы кыймылды

— Көздөр дитилдейт, туш келди кыймылдайт же каректер мезгил мезгил менен калыстан төбөнү карат калат (мээ жабыркаган, эпилепсия болушу мүмкүн — 233-бет).

— Бир көзү башка багытта карайт же башкача кыймылдайт (мээси жабыркаган болушу мүмкүн).

— Көздөрүнүн алдынан сөөмөйүздү же оюмукту каптапкан капталына, ойдо-ылдый жылдырыңыз.

— Каректери сөөмөйүздүн артынан жай салмактуу (нормалдуу) зорчип кыймылдайт.

— Каректери сөөмөйүздүн артынан сөнгөнгөсүп же жукмунуп кыймылдайт (мээси жабыркаган болушу мүмкүн).

Көздөрү менен колдорунун биргелешип иштеші (координация)

— Көздөрүн ачып алып да, жумуп алып да (норма) манкасын мурдунан бир нерсеге жана андан кайра мурдуна дээрлик жаңылугуусуз так жылдырат.

— Көздөрү ачык абалында манкасын тийгизе албайт же кыйналып атып тийгизет (көздөрү менен колдорунун биргелешип иштөөсү, тең салмактуулугун сактоочу же мейкиндиктеги ордун туура баалоосу бузулган).

— Көздөрү жетим абалында ого бетер кыйналат (мейкиндикте ордун туура баалоо жөндөмү бузулган).

Денесинин кыймылды

— Кыймылдарын башкаруусунда оңтойсуздук же кыйынчылык байкалат.

— Калыстан же ритмдүү өзүнөн өзү болгон кыймылдар байкалат.

— Бала кыймылдаган, бир нерсеге жетпей, басып, сүйлөйүн же дагы башка бир нерсе кылайын дегенде, денесинин бөлүктөрү бүрүлүп же кызчык кыймылдап калат.

(Бул белгилердин бардыгы мээси жабыркагандыгы жөнүндө кабар бериши мүмкүн; 9-бөлүмдү караңыз.)

Жогоруда келтирилген белгилер боюнча толук маалымат:

Карыштыруучу талманын түрлөрү (29-бөлүмдү караңыз.)

— Денеси кызчык кыймылдашы менен коштолуп, калыстан эс жоготуу;

— Кыска убакытта кызчык кыймылдоо же денени кызчыкка абалга келтирүү;

— Маанисиз көз караш, — Каректер ары-бери тез кыймылдоо,

— Жукмунуп кыймылдоо.

Өнүгүүсүндө артта калышы: Өзү менен тең башка балдар кыла алган ар түрдүү нерселерди бала өзү кыла алабы же кыла албайбы? Кайсы нерселерди? (34-бөлүмдү караңыз.)

— башын көтөрүп кармайт

— эч-чек эмет

— колдорун пайдаланат

— өз алдынча тамактанат

— денесин көктөрөт

— ойнойт

— жөргөпөйт жана төрт

— башкалар менен катнашат,

актап жылат

сүйлөшөт

— отурат

— жүрүм-турумун көзөмөлдөйт

— буттарына турат жана басат

— өзүн тейлей алат

Денесинин тең салмактуулугун сакташы

Баланы отургузуп же буттарына тургузуп, тең салмактуулугунан чыгаруу үчүн, аны абайлап ары-бери термектиңиз же түргүңүз.

— БАЛА КУЛАП КАЛАЙЫН ДЕП АРАКЕТТЕНБЕЙТ (тең салмактуулукту сактоо жөндөмү начар — 1-ден этан балдарда мээ жабыркагандыгынын белгиси).

— БАЛА колдору менен таянып, КУЛАП КАЛАЙЫН ДЕП АРАКЕТТЕНБЕТ (тең салмактуулукту сактоо жөндөмү канааттандырылыч).

— БАЛА денесинин мейкиндиктеги ордун тууралап, КУЛАБАЙ ОТУРАТ (тең салмактуулукту сактоо жөндөмү жакшы).

ЖАКШЫ

НАЧАР

ЖАКШЫ

НАЧАР

Туруктуураак тура алган, чоңоюп калган бала денесинин тең салмактуулугун сактай алар бекенин текшерүү

Баланы бут кеткендерин бир бирине жанаштырып тургузуңуз.

— Бала көздөрүн ачып алып, тең салмактуулугун анча жакшы сактай албайт — мээси жабыркаган (же бутчундарында жана мундундарында кыйгою бар) болушу мүмкүн.

— Көздөрү жумук абалында тең салмактуулугун сактай алуусу ого бетер начар (нерв системи жабыркаган болушу мүмкүн).

"Тизе рефлекстери" жана башка "тарамыш" рефлекстери

Баланы бүтүн жарым-жартылай бүктүрүп, бош карматкыңыз. Андан соң тизе томугунун астындагы тарамышын абайлап кагыңыз.

НОРМАЛДУУ

АЗАЙЫП КЕТКЕН

КУЧӨП КЕТКЕН

КЛОНУС (УЛАМ СЕРТИЛИП КЫЙ-МЫЛДАЙТ)

Тизе бир аз серпилет.

Бут бир аз серпилет же таыры кыймылдайт. Полониецит, бүлүм дистрофиясы жана башка "боюн" шалдыктар үчүн мурдагы.

Ачырын кагуу бут катуу серпилешип алып келет. Церебралдык шалдыктан, мээ жана жүтүн жаракат алуусунан же дагы башкача жабырлануусунан улам болгон бүлүм спастикасы үчүн үнөмдүү.

Ачырын кагуу буттун көп жолу ритмдүү серпилүүсүнө алып келет. Жүтүн жабыркаганда жана церебралдык шалдыктан мээ бир түрлөрүндө байкалат.

Мындан тышкары, кылтасын жана муундун жанындагы башка тарамыштарын да кысылып киреңиз дабат.

Бабинский рефлексі

Калемсеп сыяктуу учтуураак бир нерсени тананы боюнча согоңогонун манкаларына чейин жылдырыңыз.

НОРМА

НОРМАЛДУУ ЭМЕС (2-ден этан балдарда)

Манкалары астыны көздөй бүгүлүп,

туш-тушка карат калат.

Бул — мээси же жүтүн жабыркагандыгынын белгиси (Бабинскийдин белгиси). 2ге чыга элек денн соо балалар байкалганы мүмкүн.